

Datum

2023-11-10

Vår referens

Edvin Jönsson

Planeringssekreterare

edvin.jonsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Föreningsrapport 2023 - Behov och utmaningar för Malmös äldre i föreningslivet FRI-2023-2039

Sammanfattning

Fritidsförvaltningen har tagit fram en rapport som undersöker behov och utmaningar hos den prioriterade målgruppen Malmöbor 65 år och äldre. Föreningsrapporten är en del i arbetet med att kontinuerligt se över omfattningen och utformningen av förvaltningens stöd för att åstadkomma störst effekt för föreningslivet. Utredningsarbetet konstaterar att föreningslivet betyder mycket för många av Malmös äldre och att det idag generellt finns goda möjligheter för målgruppen att ha en meningsfull fritid. Dock finns det problematik för Malmös äldre i föreningslivet främst kopplat till bidragsgivningens utformning och brist på tillgängliga, anpassade lokaler. Rapporten presenterar slutligen ett antal förslag och rekommendationer gällande regelverket Föreningsstöd samt förvaltningens fördelningsprinciper.

Förslag till beslut

Fritidsnämnden godkänner rapporten.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse Fritidsnämnd 231121
- Föreningsrapport 2023 - Behov och utmaningar för Malmös äldre i föreningslivet

Beslutsplanering

Fritidsnämndens ordförandeberedning 2023-11-09

Fritidsnämndens Arbetsutskott 2023-11-20

Fritidsnämnden 2023-11-21

Ärendet

Syftet med föreningsrapporten 2023 är att kartlägga och utvärdera vilka stöd som ges till målgruppen 65+ utanför de allmänna bidrag som baseras på deltagartillfällen.

Föreningsrapporten ska även fungera som en del av ett underlag vid arbetet med strategisk utveckling av stödet till föreningslivet samt vid utvecklingsarbetet av Föreningsstöd. Rapporten ska ses som en del i förvaltningens omvärldsbevakning samt ge en kunskapsöversikt över aktuell forskning inom fritidssektorn.

Malmöborna lever allt längre samt håller sig friska och aktiva högre upp i åldrarna. Därför är det viktigt att staden kan erbjuda sina invånare möjligheter till en meningsfull fritid även på äldre dagar. Tidigare forskning inom ämnet visar att engagemang i föreningslivet kan innebära stor positiv påverkan för en persons psykiska och fysiska hälsa. Trots att Malmöbor över 65 år är en prioriterad målgrupp hos fritidsförvaltningen finns det en avsaknad av tidigare utredningar och kartläggningar av gruppens behov i föreningslivet. Mot bakgrund av detta bestämdes det att gruppen skulle stå i fokus för 2023 års föreningsrapport.

Utifrån uppdragsbeskrivningen formulerades följande tre frågeställningar för utredningen:

- Upplever den prioriterade målgruppen 65+ att deras behov inom föreningslivet uppfylls av de stöd som förvaltningen erbjuder?
- Hur upplever den prioriterade målgruppen 65+ sina möjligheter till en meningsfull fritid?
- Vilka behov har den prioriterade målgruppen 65+ inom föreningslivet?

Datansamlingen bestod av ett flertal intervjutillfällen med Malmöföreningar vars verksamhet primärt riktar sig mot målgruppen 65+, samt en enkät som skickades ut till medlemmarna i dessa föreningar. Slutligen genomfördes en intervju med representanter från Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen angående konceptet Mötesplatser för seniorer.

Utifrån enkätsvaren och intervjuerna med föreningarna så går det att konstatera att den prioriterade målgruppen 65+ generellt sett upplever goda möjligheter till en meningsfull fritid. Utbudet av aktiviteter är bra, även om det finns önskemål om bättre tillgänglighet och bättre geografisk spridning av specifika föreningsaktiviteter

Det finns en tydlig upplevelse hos många föreningar att förvaltningens stöd ofta är utformade för andra typer av föreningsliv än det som riktar sig mot målgruppen i fråga. Man upplever ett krav på högt deltagande och frekventa aktivitetstillfällen för att kunna få något betydande ekonomiskt stöd, vilket är väldigt avgörande för många av föreningarna.

Behoven som har uttryckts är främst kopplat till en brist på adekvata lokaler. Föreningslivet som riktar sig mot Malmös äldre efterfrågar lokaler som är bättre anpassade för deras typ av verksamhet, där det sociala och lättillgängliga ska vara i fokus. Det lyfts även fram att många föreningar upplever svårigheter att nå de – ofta ensamma – äldre som i dagsläget står utanför föreningslivet.

Utredningen har resulterat i ett antal förbättringsförslag. Det rör sig om främst om olika ändringar i regelverket Föreningsstöd, förslagsvis inför översyn under 2024.

Fritidsförvaltningens bedömning och rekommendationer är att:

- Det blir möjligt att ansöka om drop-in verksamhet riktad mot 65+. Detta förslag innebär flera möjligheter för målgruppen att arbeta med nyrekrytering och ställer inte lika stora krav på administration. 65+ är den enda av fritidsförvaltningen prioriterade målgrupperna som inte har möjlighet att ansöka om drop-in-bidrag idag.

- Målgruppen Malmöbor över 65 år ska erbjudas ökad möjlighet kunna nyttja fritidsgårdar gratis under dagtid. Lokalerna står ofta tomma dagtid medan pensionärer har möjlighet att ha sina aktiviteter under dessa timmar. Detta löser eventuellt en del problem med lokalbrist som har lyfts fram under intervjuerna.
- Fritidsförvaltningen ser över sina styrdokument gällande hur den prioriterade målgruppen 65+ faktiskt prioriteras i regelverket inom ramen för arbetet med riktlinjer för föreningsstöd samt fördelningsprinciper. Detta för att finna någon slags åtgärd angående att målgruppen flera gånger har uttryckt att deras möjligheter till föreningsengagemang begränsas av ansträngd ekonomi.
- Fritidsförvaltningen ska inom den närmsta framtiden göra en liknande undersökning som ”Ung livsstil”, med inriktning mot de äldre – ”Äldres livsstil”. Detta för att skapa sig en djupare förståelse kring de äldre i staden och deras behov. Undersökningen kan även bidra till att i viss mån fylla det hål som finns i forskningen kring äldre personers föreningsengagemang.
- Fritidsförvaltningen ska undersöka vilka insatser som kan göras för att föreningslivet ska nå de äldre som inte är föreningsaktiva i dagsläget. Exempelvis genom förvaltningsövergripande insatser tillsammans med Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen genom deras projekt Mötesplatser för seniorer.

Ansvariga

Hillevi Ventura, enhetschef

Malin Eggertz Forsmark, avdelningschef

Johan Hermansson, förvaltningsdirektör